

Research Paper

The Role of Age-friendly City Indicators in Predicting Social Belonging in Older Adults Residing in Mohammadiyeh County, Qazvin, Iran

Samaneh Marofi¹, Farnoosh Zarabadi Poor², Fatemeh Mohammadi², Ahad Alizadeh³, *Seyedeh Ameneh Motalebi⁴

1. Student Research Committee, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.
2. Social Determinants of Health Research Center, Research Institute for Prevention of Non-Communicable Diseases, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.
3. Microbiology Research Center, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.
4. Non-communicable Diseases Research Center, Research Institute for Prevention of Non-communicable Diseases, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.

Citation Marofi S, Zarabadi Poor F, Mohammadi F, Alizadeh A, Motalebi SA. [The Role of Age-friendly City Indicators in Predicting Social Belonging in Older Adults Residing in Mohammadiyeh County, Qazvin, Iran (Persian)]. *Iranian Journal of Ageing*. 2024; 19(3):398-409. <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2024.2778.10>

doi <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2024.2778.10>

ABSTRACT

Objectives A strong sense of belonging is crucial for the physical and mental health of older adults and their social interactions. The age-friendly city offers various opportunities for social participation of older adults. The present study aims to determine the role of age friendly-city indicators in predicting social belonging of older adults residing in Mohammadiyeh County, Qazvin Province, Iran.

Methods & Materials This descriptive-analytical study was conducted on 300 older adults in 2022, who were selected by a cluster sampling method from six municipal districts of Mohammadiyeh County. Data were collected using a demographic checklist, an age-friendly city scale, and a social belonging scale. Data analysis was conducted in SPSS software version 23 using multivariate linear regression analysis. The significance level was set at 0.05.

Results The mean age of participants was 67.55±6 years, ranging from 60 to 84 years. The majority of them were male (n=157, 52.33%), married (n=216, 72%), and illiterate (n=157, 52.33%). Among the age-friendly city indicators, the highest score was related to the safety/ease of transportation (16.86±4.51) and open public spaces (45.61±11.47) indicators. The results of multivariate regression analysis showed that marital status ($\beta=-0.150$, $P=0.006$), lower than high school education ($\beta=0.170$, $P=0.003$) and high school diploma ($\beta=0.192$, $P=0.001$), and the age-friendly city indicator of safety/ease of transportation ($\beta=0.328$, $P<0.001$) were predictors of social belonging in older adults.

Conclusion The majority of older adults in Mohammadiyeh County are dissatisfied with age-friendly indicators. Those who feel safe and have easy access to public transportation are more likely to have a stronger sense of social belonging. The results of this study can effectively help policymakers and city managers in proper planning in order to develop an age-friendly city.

Keywords Aged-friendly city, Social belonging, World Health Organization (WHO)

Article Info:

Received: 12 Sep 2023

Accepted: 07 Jan 2024

Available Online: 01 Oct 2024

*** Corresponding Author:****Seyedeh Ameneh Motalebi, Associate Professor.****Address:** Non-communicable Diseases Research Center, Research Institute for Prevention of Non-communicable Diseases, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.**Tel:** +98 (911) 8554822**E-mail:** a.motalebi@qums.ac.ir

Copyright © 2024 The Author(s);

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

Extended Abstract

Introduction

Advances in health and treatment in the last few decades have led to an increase in the number of elderly people worldwide [2]. It is expected that the living environment of older adults is designed according to their needs and abilities so that they can feel satisfaction with the environment by having a sense of belonging to the place [8]. In this regard, the [World Health Organization \(WHO\)](#) prepared the main features of age-friendly cities in 8 domains. An age-friendly city increases the quality of life of the elderly by optimizing health, participation, and security [14]. Considering the change of Iran's population pyramid towards old age and the influence of older people from all environmental conditions, as well as the effect of the indicators of an age-friendly city on increasing the sense of belonging and social participation of older adults, this study aims to determine the predictive role of the indicators of age-friendly cities in social belonging of older adults in Iran.

Methods

This is a descriptive-analytical study with a cross-sectional design that was conducted in 2022 on 300 elderly residents of Mohammadi County in Qazvin Province. The participants were selected using a cluster sampling method. The criteria for entering the study were age 60 years or older, willingness to participate in the study, and the ability to communicate verbally. Those with severe physical diseases or diagnosed mental diseases (based on the self-report of the elderly) that prevented them from communicating and answering the questionnaire were excluded from the study. To collect data, a demographic checklist, an age-friendly city scale, and a social belonging scale were used. To determine the predictors of social belonging, univariate regression analysis was first used, and the variables that had a significant relationship with social belonging were entered into multivariate regression. The significance level was set at 0.05.

Results

The mean age of the participants was 67.55 ± 6 years, ranged from 60 to 84 years. Most of them were male ($n=157$, 52.33%), married ($n=216$, 72%), illiterate ($n=157$, 52.33%) and with income less than the monthly expenses ($n=177$, 59%). According to the results in [Table 1](#), marital status, educational level, and the safety/ease of transportation indicator of the age-friendly city scale were introduced as predictors of social belonging in the elderly. Divorced older adults reported lower social belonging than married older adults ($\beta=-0.150$, $P=0.006$). Those with

lower than high school education ($\beta=0.170$, $P=0.003$) and high school diploma ($\beta=0.192$, $P=0.001$) had higher social belongingness than illiterate seniors. The elderly who perceived the city's safety and ease of transportation better ($\beta=0.328$, $P<0.001$), reported more social belonging.

Conclusion

The results of the present study showed that most of older adults in Mohammadi County (65.3%) had high social belonging. Seniors who felt safe in the community and had easy access to public transportation had a higher sense of social belonging. The results can effectively help in proper planning in order to develop an age-friendly city. It is recommended to conduct more studies with a wider geographical scope and by observing the indicators of the age-friendly city and compare them with the results of studies conducted using the self-report method.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the Ethics Committee of [Qazvin University of Medical Sciences](#) (Code: IR.QUMS.REC.1401.002). After explaining the study objectives to the participants, and ensuring them of the confidentiality of their personal information, a written informed consent was obtained from all them.

Funding

This article was extracted from a master's thesis of Samaneh Marofi, approved by the Department of Geriatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, [Qazvin University of Medical Sciences](#). This study was funded by [Qazvin University of Medical Sciences](#).

Authors' contributions

Conceptualization, methodology, investigating, initial draft preparation, resources, editing and review: Samaneh Marofi, Fatemeh Mohammadi, and Seyedeh Ameneh Motalebi; Data analysis: Ahmad Alizadeh; Project administration: Fatemeh Mohammadi, and Seyedeh Ameneh Motalebi.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgements

The authors would like to thank the Vice-Chancellor of Research of [Qazvin University of Medical Sciences](#) and seniors participated in this study.

Table 1. Results of regression analysis to find the predictors of social belonging in older adults

Variables		Regression Model					
		Univariate			Multivariate		
		β	t	P	β	t	P
Age		-0.046	-0.788	0.431	-	-	-
Sex	Male	-0.038	-0.662	0.508	-	-	-
	Single	-0.033	-0.558	0.578	-0.029	-0.541	0.589
Marital status	Married	(Ref.) 1.00					
	Divorced	-0.114	-1.975	0.049	-0.150	-2.788	0.006
	Widow/Widower	-0.102	-1.756	0.080	-0.040	-0.724	0.470
Educational level	Illiterate	(Ref.) 1.00					
	Lower than high school	0.190	3.250	0.001	0.170	2.956	0.003
	Diploma	0.167	2.848	0.005	0.192	3.391	0.001
	Bachelor's degree	0.041	0.713	0.477	0.041	0.742	0.459
Place of residence	1	0.043	0.646	0.519	-	-	-
	2	-0.016	0.221	0.825	-	-	-
	3	(Ref.) 1.00			-	-	-
	4-5	0.006	0.091	0.927	-	-	-
	6	-0.033	0.532	0.596	-	-	-
Housing status	Own house	-0.021	0.367	0.714	-	-	-
Income	Lower than monthly costs	(Ref.) 1.00			-	-	-
	Equal to monthly costs	0.039	0.666	0.506	-	-	-
	More than monthly costs	0.046	0.793	0.428	-	-	-
Use of mobility devices		-0.121	-0.102	0.036	-0.063	-1.129	0.260
Urban public space		0.005	0.081	0.935	-	-	-
Public buildings and places		-0.174	-3.043	0.003	-0.041	-0.699	0.458
Transportation system		-0.187	-3.273	0.001	-0.097	-1.212	0.227
Safety and ease of transportation		0.200	3.510	0.001	0.328	5.282	0.000
Social participation		-0.118	-2.04	0.042	-0.133	-1.594	0.112
Communicational		0.079	1.371	0.171	-	-	-
Health care		0.037	0.643	0.521	-	-	-
Cultural and recreational		-0.192	-3.370	0.001	-0.120	-1.822	0.070

مقاله پژوهشی

نقش پیش‌بینی‌کننده شاخص‌های شهر دوستدار سالمند در تعلق اجتماعی سالمندان شهرستان محمدیه، قزوین

سمانه معروفی^۱، فرنوش زرابادیپور^۲، فاطمه محمدی^۳، احد علیزاده^۴، سیده آمنه مطلبی^۵*

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.
۲. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.
۳. مرکز تحقیقات میکروبیولوژی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.
۴. مرکز تحقیقات بیماری‌های غیرواگیر، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

Citation Marofi S, Zarabadi Poor F, Mohammadi F, Alizadeh A, Motalebi SA. [The Role of Age-friendly City Indicators in Predicting Social Belonging in Older Adults Residing in Mohammadiyeh County, Qazvin, Iran (Persian)]. *Iranian Journal of Ageing*. 2024; 19(3):398-409. <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2024.2778.10>

doi <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2024.2778.10>

حکیده

اهداف: حس تعلق برای سلامت جسمی، روانی و تعاملات اجتماعی سالمندان، ضروری است. شهر دوستدار سالمند، طیف گسترده‌ای از فرصت را برای مشارکت اجتماعی سالمندان فراهم می‌کند. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین نقش پیش‌بینی‌کننده شاخص‌های شهر دوستدار سالمند در تعلق اجتماعی سالمندان شهرستان محمدیه در استان قزوین، انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی تحلیلی به صورت مقطعی بر روی ۳۰۰ سالمند در سال ۱۴۰۱ انجام شد. سالمندان با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از ۶ منطقه شهرداری شهر محمدیه انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از چک‌لیست مشخصات جمعیت‌شناختی، پرسش‌نامه‌های شهر دوستدار سالمند و تعلق اجتماعی جمع‌آوری شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS انجام شد. از رگرسیون خطی چندمتغیره برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سنی سالمندان مشارکت‌کننده در مطالعه $67/55 \pm 6/00$ سال و در محدوده سنی ۶۰ تا ۸۴ سال بود. اکثر سالمندان، مرد (۱۵۷ نفر، ۵۲/۳۳ درصد)، متأهل (۲۱۶ نفر، ۷۲/۰۰ درصد) و بی‌سواد (۱۵۷ نفر، ۵۲/۳۳ درصد) بودند. در ارتباط با شاخص‌های شهر دوستدار سالمند، بیشترین میانگین نمره مربوط به رضایتمندی سالمندان از شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد ($16/86 \pm 4/51$) و فضاهای باز شهری ($45/11 \pm 6/47$)، بود. همچنین نتایج رگرسیون خطی چندمتغیره نشان داد وضعیت تأهل ($\beta = 0.001/150$) و تحصیلات در سطح زیر دیپلم ($\beta = 0/170$)، دیپلم ($\beta = 0/003$) و دیپلم ($\beta = 0/192$)، و شاخص ایمنی و سهولت تردد ($\beta = 0/328$)، $P < 0/001$ پیش‌بینی‌کننده‌های تعلق اجتماعی سالمندان بودند.

نتیجه‌گیری: در مطالعه حاضر، اکثریت سالمندان از شاخص‌های شهر دوستدار رضایت نداشتند. براساس نتایج، سالمندانی که احساس امنیت می‌کردند و دسترسی آسان به وسایل نقلیه عمومی داشتند، احساس تعلق اجتماعی بالاتری را گزارش کردند. نتایج مطالعه حاضر می‌تواند به سیاست‌گذاران و مدیران، جهت طراحی فضای شهری و مناسب‌سازی آن برای سالمندان، کمک مؤثری کند.

کلیدواژه‌ها: شهر دوستدار سالمند، تعلق اجتماعی، سازمان بهداشت جهانی

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۲۱ شهریور ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۷ دی ۱۴۰۲

تاریخ انتشار: ۱۰ مهر ۱۴۰۲

* نویسنده مسئول:

دکتر سیده آمنه مطلبی

نشانی: قزوین، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، مرکز تحقیقات بیماری‌های غیرواگیر.

تلفن: ۸۵۵۴۸۲۲ (۹۱۱) ۰۹۸+

پست الکترونیکی: a.motalebi@qums.ac.ir

Copyright © 2024 The Author(s);

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

مقدمه

با دریافت حداقل کمک از دیگران، بتوانند از این امکانات بهره‌مند شوند [۱۳]. بنابراین شهر دوستدار سالمند با بهینه‌سازی بهداشت، مشارکت و امنیت برای ارتقای کیفیت زندگی سالمندان [۱۴]، سالمندی فعال را برای افرادی که پا به سن گذاشته‌اند، فراهم می‌کند [۱۵] و باعث افزایش کیفیت زندگی، حفظ توانایی انجام فعالیت‌های روزانه و مقابله با انزوای اجتماعی، مشکلات شناختی و فیزیکی سالمندان می‌شود [۱۶]. همچنین عضویت در جوامع دوستانه به‌عنوان شکلی از سرمایه اجتماعی، طیف گسترده‌ای از فرصت را برای مشارکت اجتماعی سالمندان، ارتباطات اجتماعی قوی و توانمندسازی آن‌ها فراهم کرده و باعث افزایش احساس تعلق در افراد جامعه می‌شود [۱۷-۱۹]، پس اگر تجارب زندگی در محیط برای افراد خوشایند باشد، حس تعلق و روابط افراد با دیگران و محیط ارتقا می‌یابد [۱۹].

با تغییر هرم جمعیتی ایران به سمت سالمندی و تأثیرپذیری افراد سالمند از تمامی شرایط محیطی و همچنین تأثیر شاخص‌های شهر دوستدار سالمند بر افزایش تعلق و مشارکت اجتماعی سالمندان، با نگاهی واقع‌بینانه نسبت به وضعیت زندگی و نوع ارتباطات این قشر، انتظار می‌رود مبانی تحقق فرصت‌ها و عدالت اجتماعی را درخصوص سالمندان همچون سایر احاد جامعه مدنظر قرار دهیم، چراکه سالمند تا آخرین لحظات حیات خویش، خواهان کمال همه‌جانبه، خودشکوفایی و حضور مؤثر در تمامی عرصه‌های اجتماعی همانند سایر افراد است [۲۰]. بنابراین این مطالعه با هدف تعیین نقش پیش‌بینی‌کننده شاخص‌های شهر دوستدار سالمند در تعلق اجتماعی در سالمندان شهرستان محمدیه استان قزوین، انجام شد.

روش مطالعه

این مطالعه، یک مطالعه توصیفی تحلیلی است که به‌صورت مقطعی در سال ۱۴۰۱ بر روی ۳۰۰ سالمند ساکن شهرستان محمدیه در استان قزوین انجام شد. روش نمونه‌گیری در این مطالعه به‌صورت خوشه‌ای بود. برای این منظور، ابتدا شهر محمدیه به ۶ خوشه تقسیم‌بندی شد. سپس لیستی از کلیه بوستان‌ها و مساجد شهر محمدیه از سازمان فضای سبز اخذ شد. سپس از هر خوشه، تعدادی بوستان و مسجد به‌صورت تصادفی انتخاب و سپس از این اماکن، سالمندان واجد شرایط به‌صورت در دسترس انتخاب شدند.

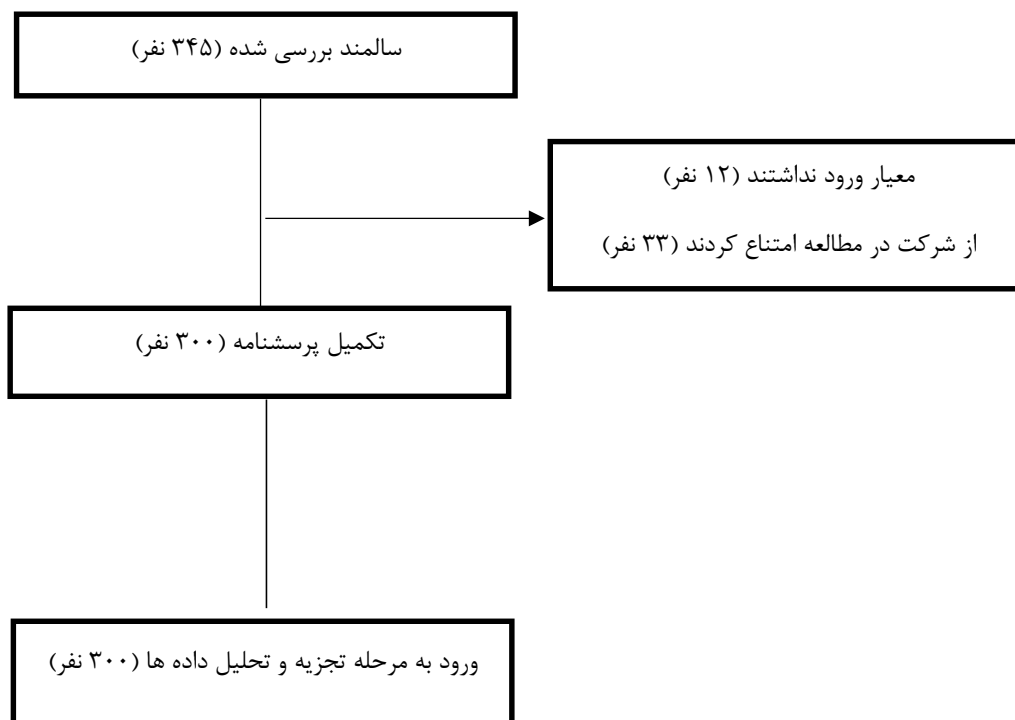
معیارهای ورود به مطالعه: سکونت در شهر محمدیه، سن ۶۰ سال و بالاتر، تمایل به شرکت در مطالعه و توانایی برقراری ارتباط کلامی. سالمندان با بیماری‌های جسمی شدید و یا بیماری‌های روانی تشخیص داده‌شده (براساس گزارش سالمند) که مانع برقراری ارتباط و پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه بود، از مطالعه خارج شدند.

سالمندی قسمتی از زندگی طبیعی انسان است که سیر به سوی کمال و رسیدگی به خویشتن دارد [۱]. بهبود وضعیت بهداشتی و درمانی در چند دهه اخیر سبب افزایش تعداد سالمندان جهان شده است [۲]. پیش‌بینی‌های سازمان بهداشت جهانی نشان می‌دهد جمعیت سالمندان جهان از حدود ۱۲ درصد در سال ۲۰۱۵ به حدود ۲۲ درصد در سال ۲۰۵۰ افزایش خواهد یافت [۳]. رشد سالمندی در کشورهای در حال توسعه بسیار بیشتر از کشورهای پیشرفته است و تا سال ۲۰۵۰، پیش‌بینی می‌شود که حدود ۷۹ درصد سالمندان جهان در این کشورها خواهند زیست [۴]. کشور ما نیز از این قضیه مستثنی نیست، به‌طوری‌که براساس سرشماری سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰، جمعیت سالمندان ۶۰ سال و بالاتر با ۱/۱ درصد افزایش، از ۸/۲ به ۹/۳ درصد جمعیت کل کشور رسید [۵]. با توجه به روند روزافزون رشد این گروه سنی، برنامه‌ریزی آینده‌نگر برای کنترل مسائل و مشکلات این گروه از اهمیت بالایی برخوردار است [۶].

افزایش سن باعث سلب بعضی از نقش‌های اجتماعی از سالمندان و در نتیجه از دست رفتن هدف، هویت و موقعیت اجتماعی می‌شود [۷]. حس تعلق، انگیزشی درونی برای هویت افراد در موقعیت‌های اجتماعی گوناگون و نشان‌دهنده وفاداری آنها به رفتاری ثابت است که با انتظارات دیگران از آن موقعیت تطابق دارد و سبب سازگاری فرد با موقعیت اجتماعی می‌شود. بنابراین انتظار می‌رود محیط زندگی فرد سالمند متناسب با نیازها و توانایی‌های او طراحی شود تا سالمند بتواند با داشتن حس تعلق به مکان، بیشترین احساس رضایتمندی را از محیط داشته باشد [۸]. در همین راستا، سازمان بهداشت جهانی، اقدام به تهیه ویژگی‌های اصلی شهر دوستدار سالمند در ۸ محور کرده است [۹]. تئوری دلبستگی مکان^۱ نیز به رابطه عاطفی مثبت بین یک فرد و یک مکان خاص توجه می‌کند [۱۰] که به دنبال افزایش سن و ورود به سالمندی افزایش می‌یابد [۱۱]. چراکه این مفهوم باعث ارتقای عزت نفس شده و همچنین با ایجاد حس امنیت و تعلق می‌تواند باعث حفظ هویت مثبت در سالمندان در مواجهه با از دست دادن توانایی‌های عملکردی شود [۱۰]. همچنین براساس تئوری دلبستگی مکانی، هرچه فرد زمان بیشتری را در یک فضا بگذراند، معنای عمیق‌تری در آن می‌یابد [۱۲].

شهر دوستدار سالمند شهری است که در آن سالمندان و مردم عادی، هر دو به یک اندازه از حقوق شهروندی برخوردارند و شهر با سالمندان غریبه نیست. در شهر دوستدار سالمند خدمات حمل‌ونقل، امور اداری، شبکه‌های مخابراتی و ارتباطات رسانه‌ای، ساخت‌وساز اماکن و طراحی معماری شهری و خدمات فرهنگی و بهداشتی به شکلی ارائه می‌شود که سالمندان بدون وابستگی یا

1. Place Attachment

تصویر ۱. دیاگرام نمونه‌گیری سالمندان

سالمند

(۸ سؤال)، بهداشتی‌درمانی (۷ سؤال) و فرهنگی تفریحی (۱۱ سؤال) است. این پرسش‌نامه برای استفاده در ایران بومی‌سازی شده است [۲۲، ۲۱] و همسانی درونی این پرسش‌نامه در مطالعه خوارزمی و همکاران با ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۸ تأیید شد [۲۳]. در مطالعه حاضر، آلفای کرونباخ پرسش‌نامه ۰/۹۳۵ محاسبه شد.

پرسش‌نامه احساس تعلق اجتماعی

پرسش‌نامه احساس تعلق اجتماعی توسط احمدی بجزستانی و همکاران در سال ۱۳۹۳ در بندر عباس در ۹ گویه و به‌صورت طیف ۵ لیکرتی از کاملاً مخالفم (۱ امتیاز) تا کاملاً موافقم (۵ امتیاز) طراحی شده است. به ترتیب حداقل و حداکثر امتیاز به‌دست‌آمده از این پرسش‌نامه ۹ و ۴۵ است. نمرات کسب‌شده بین ۹ تا ۱۵، حد پایین، ۱۵ تا ۳۰، حد متوسط و نمرات بالاتر از ۳۰، حد بالای تعلق اجتماعی را نشان می‌دهد. روایی صوری و محتوایی این پرسش‌نامه مورد ارزیابی و تأیید قرار گرفت. همچنین پایایی درون‌آیتمی پرسش‌نامه با آلفای کرونباخ ۰/۷۶۷ در حد قابل قبول است [۲۴].

تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ انجام شد. متغیرهای کیفی مطالعه با فراوانی و درصد و متغیرهای

با در نظر گرفتن سطح اطمینان ۰/۹۵ و درصد خطا ۰/۰۵ و تعداد جامعه آماری (سالمندان ۶۰ سال و بالاتر شهر محمدیه) که حدود ۷۰۰۰ نفر در سرشماری سال ۱۳۹۵ تخمین زده شده است، تعداد نمونه این مطالعه با استفاده از فرمول کوکران، ۳۰۰ نفر محاسبه شد. جمع‌آوری اطلاعات از ۱۵ فروردین تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۱، به طول انجامید. تصویر شماره ۱، دیاگرام نمونه‌گیری این مطالعه را نشان می‌دهد.

ابزار گردآوری داده‌ها

جهت جمع‌آوری داده‌ها از چک‌یست اطلاعات جمعیت‌شناختی و پرسش‌نامه‌های شهر دوستدار سالمند و تعلق اجتماعی استفاده شد. چک‌لیست جمعیت‌شناختی شامل اطلاعاتی در رابطه با سن، جنسیت، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات و درآمد بود.

پرسش‌نامه شهر دوستدار سالمند

این پرسش‌نامه را زرکانی و همکاران [۲۱] در سال ۱۳۹۳، براساس معیارهای استاندارد سازمان بهداشت جهانی تدوین کرده است. سؤالات به‌صورت طیف لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم، طراحی شده است. این پرسش‌نامه شامل ۶۸ گویه با ۸ شاخص شامل فضای باز شهری (۱۴ سؤال)، ساختمان‌ها و مکان عمومی (۵ سؤال)، حمل‌ونقل درون‌شهری (۸ سؤال)، ایمنی و سهولت تردد (۵ سؤال)، مشارکت اجتماعی (۱۰ سؤال)، ارتباطی

نمره رضایتمندی سالمندان از شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد ($16/86 \pm 4/51$) و شاخص‌های فضاهاى باز شهری ($45/61 \pm 11/47$) و کمترین رضایتمندی سالمندان از شاخص ارتباطی ($17/83 \pm 4/11$) بود.

باتوجه به نتایج، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات و شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد شهر دوستدار سالمند به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های تعلق اجتماعی سالمندان معرفی شدند. به‌طوری‌که سالمندان مطلقه نسبت به سالمندان متأهل ($P=0/006, \beta=0/150$)، تعلق اجتماعی پایین‌تری را ذکر کردند. سالمندان با تحصیلات در سطح زیر دیپلم ($P=0/003, \beta=0/170$) و دیپلم ($P=0/001, \beta=0/192$) نسبت به سالمندان بی‌سواد، تعلق اجتماعی بالاتری داشتند. سالمندانی که شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد شهر را بهتر می‌دانستند ($P<0/001, \beta=0/328$)، تعلق بیشتری را گزارش کردند (جدول شماره ۳). مدل برآوردشده، به‌طورکلی با میزان $F=6/182, P<0/001$ معنی‌دار و توانسته است به میزان ۲۱ درصد ($R^2=0/21$) تعلق اجتماعی سالمندان موردبررسی را پیش‌بینی کند.

بحث

مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط بین شاخص‌های شهر دوستدار سالمند و تعلق اجتماعی در سالمندان شهرستان محمدیه در استان قزوین انجام شد. نتایج نشان داد اکثر سالمندان

کمی با میانگین و انحراف معیار توصیف شدند. جهت تعیین پیش‌بینی‌کننده‌های تعلق اجتماعی، ابتدا از رگرسیون تک‌متغیره استفاده شد و متغیرهایی که در رگرسیون تک‌متغیره، ارتباط معناداری با تعلق اجتماعی داشتند، وارد رگرسیون چندمتغیره شدند. متغیرهای اسمی و رتبه‌ای، ابتدا به متغیرهای Dummy تبدیل شده و سپس وارد تحلیل رگرسیون تک یا چندمتغیره شدند. سطح معنی‌اری $P \leq 0/05$ در نظر گرفته شد.

پژوهش حاضر در کمیته اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین مطرح و با کد IR.QUMS.REC.1401.002 مورد تأیید قرار گرفت. پس از بیان اهداف پژوهش برای شرکت‌کنندگان، به آن‌ها از محرمانه ماندن اطلاعات شخصی اطمینان خاطر داده شد و قبل از پر کردن پرسش‌نامه‌ها از تمام سالمندان شرکت‌کننده در مطالعه حاضر، رضایت‌نامه کتبی اخذ شد.

یافته‌ها

میانگین سنی سالمندان $67/55 \pm 6/00$ سال و محدوده سنی آنان ۶۰ تا ۸۴ سال بود. اکثر سالمندان، مرد (۱۵۷ نفر، $52/33$ درصد)، متأهل ($72/00$ درصد، ۲۱۶ نفر)، بی‌سواد ($52/33$ درصد، ۱۵۷ نفر) و با میزان درآمد کمتر از هزینه ماهانه (۵۹ درصد، ۱۷۷ نفر) بودند (جدول شماره ۱).

براساس اطلاعات جدول شماره ۲، بیشترین میانگین

جدول ۱. مشخصات جمعیت‌شناختی سالمندان مشارکت‌کننده در مطالعه

متغیر	سطوح	تعداد (درصد)
جنسیت	مرد	۱۵۷ (۵۲/۳۳)
	زن	۱۴۳ (۴۷/۶۷)
وضعیت تأهل	مجرد	۳۱ (۱۰/۳۳)
	متأهل	۲۱۶ (۷۲/۰۰)
	مطلقه	۸ (۲/۶۷)
	بیوه	۴۵ (۱۵/۰۰)
تحصیلات	بی‌سواد	۱۵۷ (۵۲/۳۳)
	زیر دیپلم	۱۱۷ (۳۹/۰۰)
	دیپلم	۲۴ (۷/۰۰)
	لیسانس	۲ (۰/۶۷)
درآمد	کمتر از هزینه ماهانه	۱۷۷ (۵۹/۰۰)
	برابر هزینه ماهانه	۱۱۷ (۳۹/۰۰)
	بیشتر از هزینه ماهانه	۶ (۲/۰۰)

جدول ۲. میانگین نظرات سالمندان به شاخص‌های شهر دوستدار سالمند

شاخص	میانگین \pm انحراف معیار	میانگین/تعداد آیتم
شاخص‌های فرهنگی تفریحی (۱۱)	۲۶/۰۰ \pm ۵/۴۷	۲/۳۶
شاخص بهداشتی درمانی (۷)	۱۸/۹۹ \pm ۴/۸۸	۲/۷۱
شاخص ارتباطی (۸)	۱۷/۸۳ \pm ۴/۱۱	۲۲/۲
شاخص اجتماعی (۱۰)	۲۶/۳۷ \pm ۶/۱۵	۲/۶۳
شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد (۵)	۱۶/۸۶ \pm ۴/۵۱	۳/۳۷
شاخص سیستم حمل و نقل (۸)	۲۱/۴۵ \pm ۵/۰۶	۲/۶۸
شاخص‌های ساختمان‌ها و مکان‌های عمومی (۵)	۱۲/۵۶ \pm ۳/۱۹	۲/۵۱
شاخص فضاهای باز شهری (۱۴)	۴۵/۶۱ \pm ۱۱/۴۷	۳/۲۵

سالمند

نظریه لو و آلتمن (۱۹۹۲) [۳۰]، دل‌بستگی مکان، سه مؤلفه عاطفه (هیجان)، شناخت (دانش و باورها) و تمایل به عمل (رفتار) را دربر می‌گیرد. لو و آلتمن بر نقش اجتماعی مکان و تعاملات فرهنگی اجتماعی در مکان تأکید داشته و دل‌بستگی به مکان را از منظر دل‌بستگی اجتماعی یعنی نوعی از دل‌بستگی به خاطرات افراد تفسیر کرده‌اند. براساس این نظریه، دل‌بستگی به مکان با تغییرات زمانی رابطه‌ای قوی داشته و هرچه فرد مدت‌زمان بیشتری با یک فضا در ارتباط باشد، احتمال برقراری تعاملات اجتماعی با دیگران افزایش یافته و در نتیجه دل‌بستگی به مکان ارتقا می‌یابد. اکبرزاده آرانی و همکاران (۲۰۲۱) نیز دل‌بستگی اجتماعی (شامل امنیت اجتماعی، مشارکت اجتماعی، حمایت اجتماعی و اعتماد اجتماعی)، را به‌عنوان یکی از ابعاد تأثیرگذار در دل‌بستگی مکانی معرفی کردند [۱۰]. همچنین فرخ‌نژاد افشار و همکاران (۲۰۲۱) بیان کردند بین تمام ابعاد دل‌بستگی مکان و عملکرد اجتماعی همبستگی مثبت و معنی‌داری وجود دارد [۱۱]. بدین معنا که وجود تعاملات مکرر و مداوم در محله، با ارتقای اعتماد اجتماعی در میان همسایگان، دل‌بستگی به محله مسکونی را افزایش می‌دهد [۳۱]. همچنین مکانی که فرصت مشارکت‌های اجتماعی بیشتری را فراهم می‌کند باعث بهبود احساس سلامت در افراد می‌شود [۱۱]. از این رو می‌توان گفت حس مکان، خاطرات، ارتباطات اجتماعی و آشنایی با محیط در دل‌بستگی مکانی افراد تأثیرگذار است [۳۲].

در مطالعه حاضر، سالمندان متأهل نسبت به مطلقه، تعلق اجتماعی بالاتری داشتند. صادقی جعفری و همکاران (۱۳۹۷) [۳۳] نیز رابطه معنی‌دار و مثبت بین وضعیت تأهل و تعلق اجتماعی گزارش کردند. این نتیجه را می‌توان این‌طور تبیین کرد که افراد متأهل به دلیل داشتن شبکه اجتماعی گسترده‌تر و به دنبال آن فرصت مشارکت اجتماعی بیشتر نسبت به افراد مطلقه، از احساس تعلق اجتماعی بالاتری برخوردار هستند. همچنین

از شاخص فضای باز شهری و ایمنی و سهولت تردد رضایت داشتند که هم‌راستا با نتایج مطالعه کیایی و همکاران (۱۳۹۸) در شهر قزوین است [۲۵]. تشابه نتایج به‌دست آمده، ممکن است به علت پایین بودن سطح انتظارات سالمندان شهرهای قزوین و محمدیه از امکانات شهری و رفاهی و یا عدم آگاهی آنان از حقوق شهروندی و شاخص‌های شهر دوستدار سالمند باشد. خوارزمی و همکاران (۱۳۹۳) در شهر مشهد [۲۱] و شرقی و همکاران (۱۳۹۵) در شهر تهران [۲۶] نتایج مغایری را گزارش کردند. این نتایج متفاوت‌هایی را در انتظارات و نیازهای افراد شاهد خواهیم بود. به طوری که توسعه بافت شهری کلان‌شهرهایی، مانند مشهد و تهران ممکن است باعث بالا رفتن انتظارات و خواسته‌های سالمندان شود.

نتایج نشان داد اکثر سالمندان شهرستان محمدیه (۱۹۶ نفر، ۶۵/۳ درصد)، تعلق اجتماعی بالایی را ذکر کردند و ۳۴/۷ درصد آنان (۱۰۴ نفر)، تعلق اجتماعی در سطح متوسطی داشتند و هیچ‌یک از آنان تعلق اجتماعی پایینی را گزارش نکردند. در همین راستا، نیکخواه و همکاران (۱۳۹۹) [۲۲] دریافتند افرادی که بیش از ۲۰ سال در شهر بندرعباس سکونت داشته‌اند، نسبت به سایرین از احساس تعلق بیشتری برخوردار بودند. همچنین رهروی پوده و تدین (۱۴۰۱) [۲۷] گزارش کردند که سالمندان بیشترین حس تعلق مکان به محله را داشتند. در این ارتباط، نقدی و همکاران (۱۳۹۵) [۲۸] دریافتند گذشته تعاملی با محل زندگی، خاطرات و رویدادها، مدت‌زمان زندگی در آن محل و خاطرات مرتبط با آن از جمله عواملی هستند که می‌توانند در فرایند دل‌بستگی به مکان تأثیرگذار باشند. رضایی و همکاران (۱۳۹۴) [۲۹] نیز نشان دادند حس مکان بر ارتقای حس تعلق شهروندان که متأثر از پیوندهای سکونت، پیوندهای خانوادگی و پیوندهای فعالیتی است و نیز حس تعلق اجتماعی مؤثر است. همچنین بر اساس

جدول ۳. بررسی هم زمان پیشگویی کننده‌های تعلق اجتماعی با استفاده از مدل رگرسیون چندمتغیره خطی

متغیر	مدل تک‌متغیره			مدل چندمتغیره		
	β	t	P	β	t	P
سن	-۰/۰۴۶	-۰/۷۸۸	۰/۴۳۱	-	-	-
جنسیت	-۰/۰۳۸	-۰/۶۶۲	۰/۵۰۸	-	-	-
	-۰/۰۳۳	-۰/۵۵۸	۰/۵۷۸	-۰/۰۲۹	-۰/۵۴۱	۰/۵۸۹
متاهل			(.Ref)۱/۰۰			
وضعیت تأهل	-۰/۱۱۴	-۱/۹۷۵	۰/۰۴۹	-۰/۱۵۰	-۲/۷۸۸	۰/۰۰۶
	-۰/۱۰۲	-۱/۷۵۶	۰/۰۸۰	-۰/۰۴۰	-۰/۷۲۴	۰/۴۷۰
بی‌سواد			(.Ref)۱/۰۰			
سطح تحصیلات	۰/۱۹۰	۳/۲۵۰	۰/۰۰۱	۰/۱۷۰	۲/۹۵۶	۰/۰۰۳
	۰/۱۶۷	۲/۸۴۸	۰/۰۰۵	۰/۱۹۲	۳/۳۹۱	۰/۰۰۱
	۰/۰۴۱	۰/۷۱۳	۰/۴۲۷	۰/۰۴۱	۰/۷۴۲	۰/۴۵۹
منطقه سکونت	۰/۰۴۳	۰/۶۴۶	۰/۵۱۹	-	-	-
	-۰/۰۱۶	-۰/۲۲۱	۰/۸۲۵	-	-	-
		(.Ref)۱/۰۰		-	-	-
	۰/۰۰۶	۰/۰۹۱	۰/۹۲۷	-	-	-
	-۰/۰۳۳	-۰/۵۳۲	۰/۵۹۶	-	-	-
	-۰/۰۲۱	-۰/۳۶۷	۰/۷۱۴	-	-	-
کمتر از هزینه کرد			(.Ref)۱/۰۰			
درآمد	۰/۰۳۹	۰/۶۶۶	۰/۵۰۶	-	-	-
	۰/۰۴۶	۰/۷۹۳	۰/۴۲۸	-	-	-
بیشتر از هزینه کرد						
استفاده از وسایل کمک حرکتی	-۰/۱۲۱	-۲/۱۰۲	۰/۰۳۶	-۰/۰۶۳	-۱/۱۲۹	۰/۲۶۰
شاخص فضاهای باز شهری	۰/۰۰۵	۰/۰۸۱	۰/۹۳۵	-	-	-
شاخص‌های ساختمان‌ها و مکان‌های عمومی	-۰/۱۷۴	-۳/۰۴۳	۰/۰۰۳	-۰/۰۴۱	-۰/۶۹۹	۰/۴۵۸
شاخص سیستم حمل و نقل	-۰/۱۸۷	-۳/۲۷۳	۰/۰۰۱	-۰/۰۹۷	-۱/۲۱۲	۰/۲۲۷
شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد	۰/۲۰۰	۳/۵۱۰	۰/۰۰۱	۰/۳۲۸	۵/۲۸۲	۰/۰۰۰
شاخص اجتماعی	-۰/۱۱۸	-۲/۰۴۲	۰/۰۴۲	-۰/۱۳۳	-۱/۵۹۴	۰/۱۱۲
شاخص ارتباطی	۰/۰۷۹	۱/۳۷۱	۰/۱۷۱	-	-	-
شاخص بهداشتی‌درمانی	۰/۰۳۷	۰/۶۴۳	۰/۵۲۱	-	-	-
شاخص‌های فرهنگی و تفریحی	-۰/۱۹۲	-۳/۲۷۰	۰/۰۰۱	-۰/۱۲۰	-۱/۸۲۲	۰/۰۷۰

از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به خودگزارش‌دهی برای پرسش‌نامه‌ها اشاره کرد که ممکن است برخی از سالمندان از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده باشند. هرچند، با دادن توضیحات لازم در مورد سؤالات پرسش‌نامه سعی بر کم‌رنگ شدن این محدودیت شد. همچنین با توجه به اینکه نمونه‌ها به صورت دردسترس از میان سالمندان حاضر در مساجد و بوستان‌ها انتخاب شدند، ممکن است تعمیم‌پذیری نتایج مطالعه حاضر به تمام سالمندان شهرستان محمديه با مشکل مواجه شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مطالعه مورد تایید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قزوین (کد: IR.QUMS.REC.1401.002) قرار گرفت. پس از تشریح اهداف مطالعه برای شرکت‌کنندگان، و اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات شخصی آن‌ها، رضایت آگاهانه کتبی از همه آن‌ها اخذ شد.

حامی مالی

این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد پرستاری (گرایش سالمندی) خانم سمانه معروفی از دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده پرستاری مامایی است. تأمین مالی این پژوهش نیز برعهده دانشگاه علوم پزشکی قزوین بوده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی: سمانه معروفی، فاطمه محمدی و سیده آمنه مطلبی؛ روش‌شناسی: سمانه معروفی، فاطمه محمدی و سیده آمنه مطلبی؛ تجزیه و تحلیل: احد علیزاده؛ تحقیق و بررسی: سمانه معروفی، فرنوش زرابادی‌پور، فاطمه محمدی و سیده آمنه مطلبی؛ نگارش پیش‌نویس: سمانه معروفی، فرنوش زرابادی‌پور، فاطمه محمدی و سیده آمنه مطلبی؛ ویراستاری و نهایی‌سازی نوشته: سمانه معروفی، فرنوش زرابادی‌پور، فاطمه محمدی، احد علیزاده و سیده آمنه مطلبی؛ منابع: سمانه معروفی، فرنوش زرابادی‌پور، فاطمه محمدی و سیده آمنه مطلبی؛ مدیریت پروژه: سیده آمنه مطلبی

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی قزوین و کلیه سالمندان شرکت‌کننده در این مطالعه تشکر و قدردانی می‌کنند.

نتایج این مطالعه نشان داد سالمندان باسواد نسبت به بی‌سواد، تعلق اجتماعی بالاتری داشتند. در این راستا زیاری و همکاران (۱۳۹۶) [۳۴] نشان دادند هرچه افراد تحصیلات بالاتری داشته باشند میزان درک و آمادگی آنان برای مشارکت در فعالیت‌های محله افزایش می‌یابد. در این رابطه می‌توان اظهار گفت معمولاً افراد با سطح تحصیلات بالاتر، از جایگاه اجتماعی بالاتری برخوردار بوده و مورد احترام و اعتماد اکثریت مردم جامعه هستند که در نتیجه باعث افزایش مشارکت اجتماعی و سطح تعلق اجتماعی آنان می‌شود.

از دیگر نتایج مطالعه حاضر، وجود ارتباط معنی‌دار بین شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد شهری و تعلق اجتماعی بود. در این راستا، عیسی‌لو و همکاران (۱۳۹۴) [۳۵] گزارش کردند که احساس ناامنی به‌عنوان مانع حضور آسان و عادلانه سالمندان ساکن شهر قم در فضای شهری بود. کامیار راد و همکاران (۱۴۰۱) [۳۶] نیز بیان کردند شهر ناایمن می‌تواند تهدیدکننده حیات سالمندان باشد. افرا (۲۰۲۳) [۳۷] نیز وجود رابطه معنادار بین احساس امنیت اجتماعی در زنان و مشارکت اجتماعی آنان را نشان داد. همچنین زیاری و همکاران (۱۳۹۶) در شهر نورآباد دلفان [۳۴]، به این نتیجه دست یافتند که هرچه احساس امنیت در افراد بیشتر باشد، آنان آمادگی بیشتری برای مشارکت‌های اجتماعی خواهند داشت. این نتیجه را می‌توان این‌گونه توجیه کرد که سالمندان برای حضور در اجتماع نیازمند فضای مناسب و امنی هستند تا بتوانند ارتباطات اجتماعی خود را با دیگران برقرار کنند. از آنجایی که در مطالعه حاضر، اکثر سالمندان از شاخص‌های ایمنی و سهولت تردد در شهرستان محمديه اعلام رضایت کردند، حضور مؤثر و پررنگ در اجتماعات داشتند و با برقراری مشارکت اجتماعی با همسالان خود، تعلق اجتماعی بالاتری را از خود نشان دادند.

نتیجه‌گیری نهایی

نتایج مطالعه حاضر نشان داد اگرچه اکثریت سالمندان از شاخص‌های شهر دوستدار سالمند رضایت نداشتند، ولی حس تعلق بالایی به افراد، مکان‌ها و اشیای اطراف خود داشتند. همچنین براساس نتایج، سالمندانی که در اجتماع احساس امنیت می‌کردند و دسترسی آسان به وسایل نقلیه عمومی داشتند، احساس تعلق اجتماعی بالاتری داشتند. دستاورد این مطالعه، شناخت کاستی‌های شهرستان محمديه در مقایسه با مقیاس‌های استاندارد شهر دوستدار سالمند بود و نتایج آن می‌تواند کمک مؤثری در برنامه‌ریزی‌های مناسب و درست در جهت نیل به شهر دوستدار سالمند شدن، کند. پیشنهاد می‌شود مطالعاتی با دامنه وسیع‌تر جغرافیایی و از طریق مشاهده شاخص‌های شهر دوستدار سالمند انجام شود و با نتایج مطالعاتی که با روش خودگزارش‌دهی انجام شده، مقایسه شود.

References

- [1] Alipoor F, Sajadi H, Forozan A, Biglarian A. [The role of social support in elderly quality of life (Persian)]. *Social Welfare Quarterly*. 2009; 8(33):149-67. [Link]
- [2] Arsang-Jang S, Jafari-Koshki T, Afshari A, Arsang-Jang M. [Prevalence of disability and related factors in elderly of Qom City (Persian)]. *Journal of Geriatric Nursing*. 2018; 4(3):65-79. [Link]
- [3] WHO. Ageing and health. Geneva: WHO; 2022. [Link]
- [4] United Nations Population Fund. Urbanization: A majority in cities. New York: UNFPA; 2015. [Link]
- [5] Kiaei M, Mohammadi F, Hosseinkhani Z, Motalebi SA. [Assessing mediating role of financial satisfaction in the relationship of financial literacy with quality of life in retired older adults (Persian)]. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2022; 17(3):322-37. [DOI:10.32598/sija.2022.2778.5]
- [6] Karami J, Sanjabi A, Karimi P. [The prediction of life satisfaction among the elderly based on resilience and happiness (Persian)]. *Aging Psychology*. 2017; 2(4):229-36. [Link]
- [7] Salari M, Varastehfar A, Sarabi AB. The pattern of love making among the elderly in Tehran City: With the approach of foundational data theory. *Applied Family Therapy Journal*. 2022; 3(2):117-46. [DOI:10.61838/kman.ajtj.3.2.6]
- [8] Hu J, Tsai PK, Huang MN, Tsay SF. [Age-friendly cities, ideals and practice: The experience of Taichung city (Chinese)]. *Hu Li Za Zhi: The Journal of Nursing*. 2012; 59(6):5-11. [PMID]
- [9] Chung S, Kim M, Auh EYY, Park NSS. WHO's global age-friendly cities guide: Its implications of a discussion on social exclusion among older adults. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021; 18(15):8027. [PMID]
- [10] Aliakbarzadeh Arani Z, Zanjari N, Delbari A, Foroughan M, Ghaedamini Harouni G. Place attachment and aging: A scoping review. *Journal of Human Behavior in The Social Environment*. 2022; 32(1):91-108. [DOI:10.1080/10911359.2020.1860852]
- [11] Farokhnezhad Afsha P, Malakouti SK, Rashedi V, Ajri-khameslou M. [Relationship between place attachment and social functioning in the elderly (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2021; 27(2):194-203. [Link]
- [12] Aliakbarzadeh Arani Z, Zanjari N, Delbari A, Foroughan M, Ghaedamini Harouni G. How do Iranian older adults define place attachment? A qualitative study. *Health Promotion Perspectives*. 2021; 11(2):186-93. [DOI:10.34172/hpp.2021.23] [PMID] [PMCID]
- [13] Haghshenas N. [Evaluation of socio-demographic policies of active aging in Iran and the challenges ahead (Persian)]. *Socio-Cultural Knowledge*. 2013; 4(1):101-20. [Link]
- [14] Nemati D, Agha Bakshy H. [Tehran is an elderly lover city, primary steps of global of elderly capital city (Persian)]. *Social Research*. 2013; 6(18):15-44. [Link]
- [15] Keating N, Eales J, Phillips JE. Age-friendly rural communities: Conceptualizing 'best-fit'. *Canadian Journal on Aging*. 2013; 32(04):319-32. [DOI:10.1017/S0714980813000408] [PMID]
- [16] Jackisch J, Zamaro G, Green G, Huber M. Is a healthy city also an age-friendly city? *Health Promotion International*. 2015; 30(suppl 1):i108-i17. [DOI:10.1093/heapro/dav039] [PMID]
- [17] Newall N, Menec V. Age-friendly communities principles and initiatives. *Canadian Acoustics*. 2014; 42(3):1-2. [Link]
- [18] Kurtyka-Marcak I, Heldak M, Przybyła K. The actual demand for the elimination of architectural barriers among senior citizens in Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2019; 16(14):2601. [DOI:10.3390/ijerph16142601] [PMID] [PMCID]
- [19] Emami A, Bazdar M, Safari M, Farahnaki R. [The determination of relationship between sense of belonging and its social indicators, case study: Ziarat Village- Golestan (Persian)]. *Armanshahr Architecture & Urban Development*. 2023; 10(21):11-21. [Link]
- [20] Heinrich LM, Gullone E. The clinical significance of loneliness: A literature review. *Clinical Psychology Review*. 2006; 26(6):695-718. [DOI:10.1016/j.cpr.2006.04.002] [PMID]
- [21] Zarghani SH, Kharazmi OA, Johari L. [Evaluation of the "age-friendly" city indicators in Mashhad by focusing on the social-cultural indices (Persian)]. *Human Geography Research Quarterly*. 2015; 47(4):673-88. [DOI:10.22059/jhgr.2015.51385]
- [22] Nikkhhah H, Sarafraz P, Valipour Z. [A study of social factors affecting citizens' sense of belonging to the city (Case of study:the city of Bandar Abbas) (Persian)]. *Urban Sociological Studies*. 2020; 10(35):85-116. [Link]
- [23] Khoddam H, Dehghan M, Sohrabi A, Modanloo M. The age-friendly cities characteristics from the viewpoint of elderly. *Journal of Family Medicine and Primary Care*. 2020; 9(11):5745-51. [DOI:10.4103/jfmpc.jfmpc_1098_20] [PMID] [PMCID]
- [24] Nikkhhah H, Ahmadi Bajstani Z. [The investigation of socio-cultural factors on social participation among the BandarAbbas citizen (Persian)]. *Socio-Cultural Development Studies*. 2017; 6(1):159-84. [Link]
- [25] Kiaei M, Motalebi SA, Mirzadeh M, Mohammadi F. [Evaluating age-friendly city indicators in Qazvin: Urban open spaces, buildings and public places (Persian)]. *The Journal of Qazvin University of Medical Sciences*. 2019; 23(5):430-9. [Link]
- [26] Sharqi A, Zarghami E, Olfat M, Kousalari F. Evaluating Status of Global Indices of Age-Friendly City In Tehran Metropolis (AFC). *Architecture, Civil Engineering, Environment*. 2016; 9(3):35-52. [Link]
- [27] Rahravi pookeh S, Tadayon B. [Explaining the effective factors on the sense of belonging to the place and evaluating the indicators of social stability in the historical context (Case study: Joybarah neighborhood of Isfahan) (Persian)]. *Journal of Researches in Islamic Architecture*. 2022; 10(3):86-106. [DOI:10.52547/jria.10.3.4]
- [28] Naghdi A, Vahdat S, Sajadzade H. [The role of social capital in place attachment in traditional neighborhoods (Case study: City neighborhoods Hamedan) (Persian)]. *Urban Studies*. 2016; 6(18):23-50. [Link]
- [29] Rezaei S, Rafieyan M, Arghan A. [Assess the impact of a sense of citizenship of a sense of place by emphasizing its semantic components Case study: The new City Campus (Persian)]. *Urban Management*. 2016; 15(44):41-64. [Link]
- [30] Low SM, Altman I. Place attachment. In: Altman I, Low SM, editors. *Place attachment. Human behavior and environment*, vol 12. Boston, MA: Springer; 1992. [Link]

- [31] Annamoradnejad R, Arvin M. [Investigation effect components Individual and social context on place attachment (case study: Qaemshahr City) (Persian)]. *Research and Urban Planing*. 2021; 12(46):52-67. [DOI:10.30495/jupm.2021.4014]
- [32] Cook CC, Martin P, Yearns M, Damhorst ML. Attachment to "place" and coping with losses in changed communities: A paradox for aging adults. *Family and Consumer Sciences Research Journal*. 2007; 35(3):201-14. [DOI:10.1177/1077727X06296794]
- [33] Sadighi Jafari J, Yazadkhasti B, Ejtehad M. [A study of the sense of belonging to Iranian society and its influential factors (Persian)]. *Iranian Journal of Sociology*. 2018; 19(1):3-26. [DOI:10.22034/jsi.2018.36646]
- [34] Ziari K, Hatami A, Mesbahi S. [Investigating the factors affecting increasing social participation with emphasis on neighborhood affect (case study: Nourabad Delfan) (Persian)]. *Journal of Urban Social Geography*. 2017; 4(2):69-86. [DOI:10.22103/JUSG.2018.1953]
- [35] Isalou S, Jomehpoor M, Khaksari A. [The needs and problems of the elderly in urban areas: A case study of Central Qom (Persian)]. *Journal of Social Work Research*. 2015; 2(6):1-39. [DOI:10.22054/rjsw.2015.7891]
- [36] Rad S, Kamyar G, Rad S. [Right to the safe city in human rights and Iranian law (Persian)]. *Journal of Legal Research*. 2022; 21(51):177-202. [DOI:10.48300/jlr.2022.160775]
- [37] Afra H. [Meta-analysis of factors affecting women's sense of social security (Persian)]. *Social Development & Welfare Planning*. 2023; 14(56):205-35. [Link]